СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 200. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 27 серпня 1932. VOL. XL. No. 200. Jersey, City, N. J., Saturday, August 27, 1932. THREE CENTS.

ФАРМЕРИ ЗВІЛЬНЯЮТЬ ПІКЕТЧИКІВ З ТЮРМИ

КАВНСИЛ БЛОФС (Айова).—Понад 1,000 страйкуючих фармерів облягли місцеву тюрму і заявили, що здобудуть її приступом, коли влада повіту не випустить на волю 55 фармерських пікетчиків, заарештованих на дорогах, де вони не допускали до міста Омаги довозу живности.

Вязнів випущено по зложенню бондів, по $100 за пікетчика.

Того дня згинув Клод Дейл, помічник шерифа, котрого підчучували в орудуванню рушницею, призначеною до евентуального вжитку проти страйкуючих. Шериф, котрий пояснював, як стріляти з рушниці, не знав, що вона наладована. Ця необережність була причиною, що рушниця несподівано вистрілила й убила помічника шерифа, а другого поранила.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ЦІН НА БАРАБОЛЮ.

КРЕНБУРІ (Ню Джерзи). — Фармери з повітів Монмот, Мидлсекс і Мерсер рішили здержатися з довозом бараболь до міст до 19 вересня, щоби в той спосіб піднести ціну, яка тепер виносить 24 центи за бушель. Фармери кажуть, що вони тепер змушені продавати бараболю за половину ціни коштів продукції, а хотіли би дістати принаймні стільки, що їх коштує продукція, бо інакше їх господарка скінчиться цілковитим банкротством.

ВІЙСЬКО РОЗГАНЯЄ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

КОЛТЕРВІЛ (Ілінойс). — Яких 60 жовнірів, узброєних у пістолі, розігнали коло 15,000 страйкуючих майнерів, котрі хотіли дістатися до Френклин кавнті, щоби там розігнати майнерів, які погодилися працювати за зниженну плату.

Було 5 тяжко ранених майнерів, котрих відвезено до шпиталю, а лекше ранених відвезено домів.

Майнерй вийшли на вічу своє обурення на говернора й на „вбийників-ґенґстерів", що наступають на них зі зброєю. Їх провідник, Пет Енсбурі, заявив, що відтепер скінчилася вже мирна політика, бо до нового наступу треба буде вжити зброї. З голими руками, говорив Енсбурі, годі майнерам наступати на машинові кріси.

ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Біля Сіти Гол відбулася демонстрація 1,500 безробітних. Поліція розігнала демонстрантів, арештуючи 10 осіб. Було 4 ранених. В часі демонстрації відбувалося засідання міської управи. До них зверталися голоси демонструючих з окликами: „Вбивники", або „Чоловіки і жінки гинуть з голоду, а поліція бє їх пе палками".

ВЕТЕРАНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИПЛАТИ БОНУСА В ГОТІВЦІ.

НЮ ЙОРК. — У стейтовій конвенції Американського Леґіону взяли участь 4,100 делеґатів, а на наради прибуло яких 20,000 ветеранів. Рахуються з тим, що перейде цілком певно ухвала, якою конвенція буде домагатися від уряду негайної виплати бонуса в готівці.

Ота ухвала заважить на краєвій конвенції ветеранів, яка відбудеться в наступнім місяці й там теж перейде домагання такої виплати.

Ветерани ухвалять ще нагану урядови за вигнання ветеранів з Вашинґтону. І заявляться за негайне знесення прогибіції.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗА ВИБІР РУЗВЕЛТА.

ЮТІКА (Ню Йорк). — На стейтовій конвенції Американської Федерації Праці рішено 188 голосами проти 12 поперти кандидатуру Френклина Рузвелта на президента держави.

НОВИЙ ТРИЮМФ ЛЕТУНКИ.

НЮАРК. — Міссіс Амелія Ірґгарт Путнем перелетіла американський континент, з Лос Енджелес до Нюарку, на протязі 19 годин і 5 мінут. Летіла без перерви і побила на 500 миль попередній рекорд місс Рут Николс. Летіла зі скорістю 160 миль на годину.

Як висіла, попросила склянку води, а потім зателефонувала до чоловіка й сина.

ПРЕЗИДЕНТ СКЛИКУЄ БАНКИРІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ.

ВАШИНҐТОН. — У столиці розпочалися наради представників капіталу і промислу, яких покликав президент Гувер для обговорення пляну облекшення кредиту і ліквідації безробіття.

ОБІКРАЛИ УНІВЕРСИТЕТ.

ВІННІПЕҐ (Манітоба). — Фундаційні гроші Манітобського університету зменшилися з $1,600,000 до суми $100,000. Виходить, що їх розкрали ті, котрі мали їх охороняти. Найбільшим злодієм є мабуть касієр Джан Махрей, літ 67, котрий привластив собі з університетських фондів $47,451.37. Та він тепер обложно хорий і навіть не можна потягнути його до судової відповідальности, чи там замкнути до арешту.

КАЦАПСЬКА АВАНТУРА НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Москофільські менери з Криниці, пов. Новий Санч, уладили день „русской культури" і то у Золоцькому коло Муцини. Зібралася „русская братія" в Криниці й з околиць (між ними адвокати, учителі і т. п.) та з хрестом і орхестрою на переді вирушили до Золоцького, де мали вкопати цей хрест на цвинтарі біля церкви. Це нібито в честь москвофілам, полеглим у Талерґофі. Тому, що це був не якийсь релігійний акт, але очевидний політично-агітаційний бльоф, місцевий парох, о. Качмар, відмовив посвячення і вкопання хреста біля своєї церкви. Тоді демонстранти спровадили з сусідного Милика православного батюшку, який таки посвятив хрест. І тут почалася властива буча, бо демонстранти під охороною постерунковиx, які вже наперед явилися на місци, силою внесли хрест на церковний майдан і вкопали, причому побили одного священика, що є гостем о. Качмара, та кількоро дівчат. Дальший спротив о. Качмара був неможливий, бо постерункові були по стороні демонстрантів. Але на цьому не конець. В ночі на 28. липня хтось усунув цей хрест і поліція переводить у Золоцькім арештування. Кацапська рухавка на Лемківщині має дивний характер, коли зважити, що демонстранти дістали від влади дозвіл на похід з музикою, ну, і допомогу поліції.

ОБЕЗЦІНЕННЯ НОВОГО ЖИТА В ПОЛЬЩІ.

Перші партії жита з нових жнив появилися вже на ринку, викликуючи спадок цін. Варшавська біржа нотувала 30. липня 17 зол. за сотнар, познанська 15 зол., в подальших сторонах краю платять на торговицях по 11 до 12 зол. Державні збіжеві заведення вже розпочали на більші розміри інтервенційні закупи. Надіються, що ціна жита буде стабілізована на 15 до 16 зол.

ЛІК НА ЗАПАЛЕННЯ МОЗКОВИХ ОПОН.

Лікареві Сьродовському в ленінградському інституті для досвідної медицини вдалося знайти лік на запалення мозкових опон. Дотепер була ця недуга, головно її т. зв. туберкульоза відміна, зовсім невилічима. Лікарі пробували перещіпити цю останню страшну недугу на звірята, щоби випробувати на них лікарські препарати, та усім не вдалося. Щойно згаданому проф. Сьродовському пощастилася така спроба й він міг з успіхом досліджувати ділання ріжних медичних середників проти цеї недуги.

ЗМІНА РУМУНСЬКОЇ ОРТОГРАФІЇ.

Румунська академія наук вислала до міністерства освіти письмо, в котрому вказує на те, що правопис, принятий 1904 року, викакує потребу радикальної реформи, що положилаб кінець анархії в теперішньому правописі. Беручи за основу думку фільософів, академія приняла новий правопис. Тепер просить академія міністерство освіти оголосити нові правила та ввести новий правопис у шкільних підручниках. Міністерство наказало оголосити новий правопис.

ВЕЛИКІ ЗАМОВЛЕННЯ БОЛЬШЕВИКІВ У ПОЛЬЩІ.

Большевицька торговельна місія закінчає переговори з представниками гутничого промислу на Шлеську в справі достави до СРСР більшої скількости промислових виробів на суму 20 міліонів золотих. Одночасно торговельна місія переговорює з фабрикою „Феррум" у справі достави тисячу цистерн. Зате большевики домагаються збільшення привозу з СРСР до Польщі.

ОБМАНЕЦЬ НАТЯГНУВ СЕЛЯНИНА.

До Миколи Притоцького, господаря в Жовтанцях, пов. Камінка Стримулова, прийшов якийсь чоловік у середньому віці і спитав, чи має сина в Канаді. Господар притакнув і втішився, що може дістане якусь вістку про нього, бо син уже довго не давав про себе знати. Тоді незнакомий сказав, що його сина зловили на канадійській границі, як хотів дістатися до Америки, та відставили до слідчої вязниці у Львові. Тепер син просить батька, щоби конче передав 400 зол. на підкупство судді, бо тільки тим способом дістанеться на волю. Притоцький повірив і до кількох годин постарався за гроші, які дав незнакомому, щоби заніс, куди треба. На другий день Притоцький приїхав до Львова і на підставі умови чекав під Бриґідками на сина. Коли син не виходив з вязниці, він звернувся до вязничної управи й довідався, що його ошукали. Поліція шукає тепер обманця.

САМІ СЕБЕ ВИРІЗУЮТЬ.

У Ленківцях (Буковина) столося вночі з неділі на понеділок велике нещастя. В саді Павла Сметанюка був собі звичайний вечірок з танцями для сільської молоді. А на тім вечерку був і син колишнього ліберального громадського начальника, Олекси Гельчука, Михайло, добрий і тихий парубок. З ним мали буйні парубки Іля Басараба і Георгій Басараба, званий Костик, обиду сироти без татів, котрих пригодувала їх вдова-мама, якісь старі порахунки за бійку. На вечерку вони всі погодилися, запили справу і забавлялися, як і всі людські діти. Нараз ні сіло ні пало серед забави кинулись обидва Басараби, Іля та Георгій, несподівано для всіх на Михайла і встромили йому довгий різницький ніж у груди згори надолину й прокололи серце, бо Михайло Гельчук упав відразу мертвий. І не зчулися люди, як обидва вбийники втіклн й досі їх жандарми не зловили. Зловлять колись і вони відсидять за свій злочин у кримінал. А хто винен? Винен румунський уряд, що лишає українські села без школи в рідній українській мові, без освіти і без освітніх організацій. Виростає українська молодь без ніяких вищих ідеалів, темні духи запановують нею й нема з неї користи нікому. До нічого не надійні румунські уряди, один за другим. — („Час").

УБИВСТВО СЕЛЯНИНА.

Якийсь невідомий осібняк викликав вночі селянина Василя Сипницького в Заставні (Буковина) з хати і застрілив його. Догадуються, що це був довжник убитого, бо Сипницький був заможним селянином і випозичав людям гроші. Убитий мав 70 літ.

У ТРУШКАХ НА ВУЛИЦЯХ МІСТА.

Маґістрат голяндського міста Гаґи позволив мешканцям і мешканкам цього міста ходити по вулицях і їздити трамваями у трушках (купальні одяги). Свій дозвіл пояснюють батьки міста великою спекою. Трамваї, що курсують поміж містом і морем, є повні купальників, що в купелевих штанцях і костюмах їдуть заврите в холодній воді, або вертаються з купелі. Кондукторам трамваїв заборонено тільки пускати до нутра воза пасажирів, надто скупо зодягнених, цебто тільки в перепасках.

ПОЛІЦІЯ НА ЛИЧАКІВСЬКОМУ ЦВИНТАРІ.

В неділю, 31. липня ц. р., в 11 год. передполуднем, на Личаківському цвинтарі у Львові відбувалася збірка на могилі відомого соціялістичного діяча, Миколи Ганкевича, з нагоди першої річниці його смерти. Збірку уладив місцевий комітет української соціял-демократичної партії. Вже на годину перед означеним речинцем браму цвинтаря обсадила поліція. В часі промови репрезентанта УСДП., п. Порфіра Буняка, мундурова й немундурова поліція безнастанно вештався по сусідніх могилах. Та найбільш характеристичне для тутешніх відносин буде те, що військова жандармерія на цвинтарній брамі леґітимувала сотника таки польського війська за те, що він товаришив своїй рідні до могили Миколи Ганкевича! Бідний польський сотник попав у халепу за те, що був з ріднею на могилі Українця!

КОМУНІСТИ В СЕМИНАРІЇ.

В Ловічу (Польща) поліція арештувала 30 учнів місцевої учительської семинарії за участь у комуністичній організації. Кількох із них приловили в менті, як розліплювали комуністичні відозви. Семинарія в Ловічу була вже від двох років під тайним доглядом поліції.

БОЖЕВІЛЬНИЙ СТАРОСТА.

Староста в Бжезінах (лодзьке воєвідство), Заборовський, зраджував від кількох місяців сильний нервовий розстрій. Недавно він прийшов до бюра і вибив по лици возьного. Опісля накинувся з револьвером у руці на урядників, закидаючи їм зловживання та домагаючись негайно предложення касових рахунків. Тимчасом хтось вирвався з бюра і спровадив військовий відділ, який розброїв збожеволілого старосту, звязав його і відставив до санаторії.

ПОМЕРШИЙ УЧИТЕЛЬ ВОСКРЕС ІЗ МЕРТВИХ.

У школі в Піщанах (на Словаччині) опорожнилось одно вчительське місце. На основі конкурсу це місце дісталося Войтіхови Нодеви. Він заняв це становище та вчив аж до весни 1932 р. Тоді стали доходити чутки, що Нодь не мае в порядку свого диплому. Тому шкільна влада повела слідство та ствердила, що вчитель той називається Степан Фатер. Він минулого року в громаді Цельті вкрав померлому вчителеви Войтіхови Нодеви документи та на основі їх одержав становище вчителя в Піщанах. Суд засудив Фатера всього на 14 днів арешту.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ РОЗСТРІЛЮЄ РОБІТНИКІВ

ВЛАДА СТАВИТЬ ПЕРЕД СУД КІЛЬКАДЕСЯТЬ РОБІТНИКІВ ЗА ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — В Пабянці, недалеко Лодзі, поліція напала на робітничу демонстрацію протесту проти того, що адміністрація заводу „Круше й Ендер" тяжко побила в конторі одну робітницю, що вийшла на страйк. Коли чутка про побиття робітниці розповсюднилася по місті, то три тисячі робітників ріжних фабрик та заводів урядили перед фабрикою „Круше й Ендер" протестаційну демонстрацію. Поліція старалася розігнати демонстрантів слізними бомбами, а також стріляниною сальвами в повітря. Демонстранти прогнали камінням поліцію й вдерлися до завода, щоб заявити там свою солідарність зі страйкарами. В центрі міста були також сутички між поліцією та другою ґрупою демонстрантів.

Поліція арештувала з числа демонстрантів 60 осіб, яких поставлять перед наглий суд. Щоб вигнати страйкуючих робітників з льокалів і з подвіря завода, поліція кидала слізні бомби, але робітники не виходили з завода, хоч дехто з них тратив притомність. Коли поліція вдерлася до завода, то між нею й страйкарами вивязалася бійка, що тревала цілу ніч. Робітники боронилися проти поліційного нападу каміннями та обливали поліціянтів ріжними кислотами й водою. Фабричне устаткування значно ушкоджено. Серед робітництва тепер панує велике розярення й можна сподіватися страйку в цілому лодзькому районі.

Недалеко Катовиць поліція напала на безробітних майнерів, стараючись розігнати їх скупчення. Коли робітники спротивилися поліції, то вона стріляла в них, вбивши при тім кілька осіб. Польська цензура та влада стараються всіми силами заховати робітничі заворушення та сутички з поліцією.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ РОБІТНИКІВ І СЕЛЯН.

ПРАГА (Чехословаччина). — Робітники в Луганську на Україні отримали на заводі імени Ворошилова відомости, що розстріляно їх товаришів: В. Абракова, М. Доброхотова і Семенова, яких радянська влада вислала як „політичних" злочинців на примусові роботи на далеку північ Сибіру в Красноярськ. Розстріляно їх з наказу начальника сторожі за те, що вони відмовилися вийти на працю, протестуючи проти скупої харчової пайки.

На Кримі розстріляно одного селянина за зіпсуття молотілки. За останній тиждень в радянщині розстріляно 14 селян за недозволене годування худоби оброком з колхоських господарств.

ЗБІЛЬШЕННЯ УТРИМАННЯ КОМІСАРЧУКАМ.

МОСКВА (СССР). — Досі в радянській Росії істнувало правило, що комісарі, які знаходяться на ріжних відповідальних становищах, як члени комуністичної партії, не могли отримувати за свою працю місячної платні, більшої від 150 долярів, побіч інших державних та побічних доходів. Тепер цей декрет скасовано й комісарі комуністи будуть отримувати значно більші платні.

Наприклад, комісарі фабрик отримуватимуть 800 рублів місячно, побіч ріжних видач натурою, як помешкання, опал, освітлення, харчі та по дешевій ціні одежу й т. п. Для деяких комісарів, членів комуністичної партії, платню піднесено ще вище.

РОЗВЯЖУТЬ НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президен Гінденбурґ остаточно розійшовся з Гітлером. Він навіть до коаліційного парляментарного уряду не пустить Гітлера на ніяке становище. Гінденбурґ особливо розгнівався на Гітлера за його зазив до виступу проти державної влади зприводу засудження пятьох націоналістів-убійників на кару смерти.

Наради між представниками Гітлера та ґрупою Брінінґа не привели до згоди. Тому в парляменті не буде такої більшости, яка моглаб узяти владу на себе. Уряд фон Папена думає розвязати парлямент негайно по скликанню його 31 серпня. Парляментові навіть не дадуть можливости заявити своє становище до сучасної політики уряду, бо фон Папен не хоче одержати вотуму недовіря.

ГЕНЕРАЛА САНЧУРІЯ ЗАСУДЖЕНО.

МАДРИД (Еспанія). — Воєнно-полевий суд засудив на кару смерти лідера монархістичних повстанців, генерала Санчурія. Одного з його найближчих помічників засуджено на досмертну вязницю, а другого на 12 років. Сина генерала звільнили від вини й кари. Та воєнна влада негайно виключила його з армії, де він був капітаном.

Уряд негайно замінив кару смерти генералови Санчуріови на досмертну вязницю. Зробив він це в огляду на боєву славу, яку генерал Санчурія здобув собі в Мароку в боротьбі проти Рифів. Частина населення приняла цей акт уряду з ентузіязмом, а частина з обуренням. В парляменті побилися між собою сторонники й противники помилування Санчурія.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИНОРОВІМСЯ ДО НОВИХ ЧАСІВ.

Хвальба сорочки не дасть. І тому замало писати і говорити, що У. Н. Союз найстарша, найбогатша, найвпливовіша чи найсолідніша орґанізація. І замало належати до У. Н. Союза, щоб себе вже вважати свідомим, карним і поступовим громадянином. Бо з того, що будемо себе величати, великого хісна не буде ні для нас, ні для нашої орґанізації, ні для іміґрації, ні для української справи.

Не забуваймо, що те, що було добре тому 20 чи більше літ, є тепер недоцільне. Методи, на яких будовано нашу орґанізацію, могли бути раціональними у своїм часі, але покликуватися на них тепер — було би нерозумно. Бо довгий вік орґанізації викликує дійсну повагу і підносить її значіння лише тоді, коли та орґанізація з кождим роком стає модернішою, себто на ділі молодніє.

У. Н. Союз завжди був свідомий того, що на нім, його орґані й на його членстві спочиває львиний тягар піддержування нашого національного істнування в Америці. Так було десятками літ. І тепер теж не видно щодо цього великої зміни. Зате є велика зміна у відносинах, серед яких доводиться нам тепер працювати. Бо давніше мали ми до діла з виходцями рідної землі, котрі себе добре розуміли і вміли одні до других промовляти та себе орґанізувати. Сьогодні не ті часи. Приходиться нам орґанізувати вже не старих, а молодих, котрі виросли в інших ніж ми обставинах, в іншім краю, в інших школах. Переживаємо часи, в яких треба надзвичайно великих зусиль цілости старої іміґрації, щоби придержати молоде покоління при наших орґанізаціях, церквах, а то й родинах. Біля цеї проблєми повинні тепер обєднатися всі сили нашої іміґрації, а все інше мусить відійти на дальший плян, або й у забуття. Які не булиб між нами ріжниці чи тертя, вони мусять забутися задля вищої справи: ратування українського характеру нашої іміґрації в Америці.

В тій акції мусить членство У. Н. Союза виказати найбільше розуміння. З рядів нашої орґанізації має повіяти тим новим духом, який додасть нашій іміґрації нової живучої сили. Тому треба, щоб наша орґанізація скріпилася в членстві й у фінансах. І треба, щоби по всіх місцевостях були відділи У. Н. Союза, злучені в сильні одиниці, з величавими Союзовими домами і з модерною програмою для праці й розривки. Бо це притягне до нас молодь.

О. Сновида.

ЗАГИБЕЛЬ ДОНБАСУ.

Цілому світови трублять большевицькі реклямісти про „успіхи пятилітки" й вторують їм наші дурники. А тимчасом **далеко більше на місці булоб кричати про економічне винищення України, що пропадає під совітським режімом.**

Не кажу тут про винищення нашого села: тема це знана; говорю про знищення кольосального вугільного басейну Донецького. **Добування вугля з нього — під правлінням Москви — чимраз меншає й становище там прибирає просто катастрофальний характер.** І так: у січні 1931 р. добуто в Донбасі 108.6 тисяч тон вугля, в липні 110.5, майже стільки само. В наступнім році 1932 — в січні вже 141.5 — і це був максимум. За ним іде постійний упадок: в лютім 137, в марті 131, в маю 121 і в липні 109, цебто стільки, **скільки було півтора року тому,** в січні 1931.

Якіж причини такого упадку? Брак робітника? Де там! Аж 80,000 робітників заняті в Донбасі. Брак машин? Теж ні. Було там 1,365 вертілок, 5,130 механічних молотів і 671 скрейперсів. А на розширення копалень видано цього року аж 334 міліони рублів. А тимчасом, не зважаючи на це все, добування вугля паде...

Отже показується передусім — як то виказала урядова анкета — що **з тих машин функціонують ледви які дві третини,** а часом менше як половина. Дальше показалося, що **страшно шкодить праці совітський бюрократизм.** І так, на однім (з пятьох у Донбасі) тростів, на 343 інжинірів лише 131 заняті в копальнях, решта, 212, сидять при бюрках: „ґенеральний штаб". І ті 131 занятих дійсно інжинірів мусять давати раду аж 80 копальням! **Другою причиною занепаду праці є плинність робітничої сили.** На 79,155 робітників — свіжоанґажованих було 71.800. Ледви робітник підівчиться — **й уже тікає,** знуджений неможливими умовинами праці, в пошукуванню ліпших, а на його місце анґажується — новий, якого щойно треба вчити... Як це відбивається на квантитативному і квалітативному боці праці — не треба доказувати...

Страшний вплив має також повний брак дисципліни. При невмілому обходженню з машинами некваліфікованого робітника нераз нова зміна мусить цілі години чекати, аж здадуть копальню у відповідному стані. **Пляни істнують тільки на папері.** Напр., в секторі „Софія" добуваний вугіль зовсім **не надається до видобування коксу.** Стараються попхнути справу наперед так звані „ударні бриґади". **Але ці „ударники" мають більше запалу ніж знання.** Технічні курси, які вони зобовязані пройти, про них вони не дбають і беруться до справи абияк. На копальні „Карло Маркс" з 400 вуглекопів стало не звялялися до праці 54. А жаден рсбітник не працював фактично довше як 17 днів місячно.

Ось у наслідок яких причин видобуття вугля з величезного колись Донбасу українського — паде з кождим роком, затримуючи розвиток цілої промисловости України. Коли всі оті перечислені причини звести до одної — то буде нею: **брак усякого стимулу до праці, стимулу, забитого комуністичним режімом.** В атмосфері підневольної праці, коли нема ніяких виглядів у працьовника поліпшити своє матеріяльне положення, — **в атмосфері диктатури — всяка охота до роботи паде, а з нею й висліди праці.** Тут маємо до діла з найвиразнішим **саботажем працюючої людности.** Специяльно на Україні, й не лиш у вугільній промисловости. Бачучи, що для себе вона не здобуде ніякої полекші, українська людність перестає працювати на зненавиджену диктатуру Москви. Тому нема вугля, тому не обсіяні поля в „колхозах", тому не йде чергова (примусова) „позичка". **Населення затялося й саботує...**

Чи є якась надія на зміну? Поки істнує комуністичний режім — ніякої. **Оптимісти втішилися були з декрету Сталіна про вільну торговлю.** Але ось вже прийшов **новий декрет, який карає смертю „крадіж зерна" колхозниками, продаж його на вільному ринку** (перед відданям державі належної частини) і т. п. Скільки надужить, скільки насильств, скільки хаосу викликують ці декрети й контрдекрети, про який хаос у головах московської кліки свідчать вони — шкода розводитися.

Єдино упадок московської диктатури на Україні — верне її людности охоту до праці й поправить її положення. Большевики на Україні вже на кінці своеї Мудрости, так, як колись царат і Керенський...

ТВОРЕННЯ ХАРАКТЕРІВ У ЧАСАХ КРІЗИ.

(1)

(УП) Переклад з „Мілітервохенблят", Берлін, ч. 36, 1932).

Під творенням характеру розуміємо силу волі, получену зі здібністю провести цю волю в діло навіть при великих трудношах. **Особливо військовий стан вимагає сильних характерів.** Вони мусять бути при цьому й провідними характерами, цебто вміти передавати свою волю масам і посередно або безпосередно заставляти, а то й примушувати ці маси провести в діло щось задумане. Основою характеру таких провідників є побіч волі й сили чину **в першій мірі власний погляд і власний розсудок, здібність висказати правдиву думку й її заступати, рішучість і мужеськість без ароґанції, але зате з тактом.** Попри ці властивости провідних характерів військового стану їх обмежує або й зовсім нищить брак самопевности, чи іншими словами: внутрішня порожнеча. Через це заломалося вже богато пануючих і провідних характерів. Межа між самопевністю й непевністю є дуже вузка й її тяжко втримати. Самопевність, це є для кождого військового провідника конечний добрий штаб, на якому він опирається. **Зате внутрішня порожнеча робить провідника на все сліпим, робить його нездібним справедливо й річево щонебудь обдумати,** заставляє до великої перецінки власної спроможности, а передовсім нищить в ґрунті змогу пізнання інших людей та дає змогу для побіди ріжним підлесникам.

Нема на світі всезнайків, нема мозків, щоби все влучно робили. Кождий мусить здатись на осуд інших, принайменше як на точку зачепу для власних міркувань. Найперше треба розважити, а пізніще вибрати. **Хто при цьому думає, щовін сам найкраще все знає йможе все зробити, той в дуже скорому часі тратить віру у власні спроможности,** цебто він сам себе перецінює. Фридрих Великий був чоловіком самопевним, але не порожним; зате Наполеон був занадто самопевним, але до того й порожним. Перший вийшов всеціло побідником зі всього, а другий впав через свою надмірну манію великости.

Зі сказаного виходить на яв все те, що треба розуміти під правдивим військовим провідником, під дійсним вояцьким характером. **З цим мусить бути получена охота чи радість з відповідальности,** яка посилює в свою чергу силу й охоту до чину, й то тим більше, чим більша відповідальність. Почуття відповідальности не сміє бути тягаром для провідника, а навпаки, воно мусить його підбадьорювати до чину. З цим дається легко получити й послух зверхникам, наскільки такий характер має розумних зверхників. Вояцька натура піддається часто й слабим духовим провідникам, хоч це нераз дуже тяжко приходиться. **75% всіх людей є слабі дубом і не є в стані поглянути дальше від свойого порога.** Колиб було інакше, то сьогодні не панував би в Німеччині розгардіяш і масам не бракувалоб інстинкту для великих політичних цілей і конечностей.

Одначе для провідних характерів істнує границя послуху другим. В тому моменті вони рішаються на чин, при чому поминають перескоком все й за свої чини несуть відповідальність лише перед своєю совістю. Особливо війна видвигає на верх побіч безумовного послуху також і власну совість. Справно вловити такі моменти, де дві думки стоять різко одна проти другої, є здібні лише провідні характери. Вони лише здобуваються на відвагу за все відповідати й ділати по власній думці. В такому моменті стають різко проти себе з одного боку витвір характеру, а з другого дисципліна: Ці противенства значно утруднюють виховання молоді в військовому дусі й роблять її дуже невідповідальною з огляду на будуче, а це тому, що як вже сказано, 75% всіх людей мають дуже обмежений поглядовий горизонт.

Що дисципліна є опорою не лише військової сили, але й здорового державного організму, це не улягає найменшому сумнівови. Воєнні досвіди з фронту повністю підчеркують цей факт. Коли дисципліна не сидить у крові вояка, то в критичному моменті вона зовсім заводить. Довше спільне співжиття провідника з вояками надщерблює цю дисципліну, бож не дармо існує пословиця, що слуга ніколи не вважає свойого пана за щось великого. В такому випадку муситься її автоматично закріплювати. Колиж самопевні провідні характери підлягають якимось малим духово людям, які до того бувають ще й зарозумілі, то ці другі відчувають над собою духову вищість своїх підвладних навіть в тому випадку, колиб підвладні уникали всіх моментів, щоб показати цю свою духову вищість на яв. **Малі люди беруть своїм підвладним за зле це, що вони є мудріщі й вже заздалегідь є все проти них,** а це в свою чергу утруднює вишкіл і виховання інших. Відношення між однорічними кандидатами на старшин та їх зверхниками до певного часу підстаршинами було дуже характеристичним приміром для цього й дуже часто давало себе в армії відчувати. Зовсім справедливо вимагається, щоб підчинений мовчав і слухав зверхника. Одначе при цьому грає ролю і темперамент. Ригорозні люди кажуть, що в кого забогато темпераменту, той не годиться на вояка й мусить відійти. Одначе, поперше, **при невідповідному трактуванні можна й найспокійніщого чоловіка вивести з рівноваги,** а подруге, при цьому заломлюються легко люди, особливо здібні на провідників, що мають до цього відповідні здібности, самопевність, зрілість, захоплення, почуття справедливости й передовсім темперамент, який є необхідний для провідника з сильною волею. **Коли хтонебудь має ту терпеливість, щоб мовчати і чекати, аж доки не стане йому можливим самому наказувати, а це звичайно приходить досить пізно, то той має щасливу вдачу.** Одначе тут ще повстає питання, чи в нього є провідницька вдача. Така вдача вимагає активности і попису.

(Далі буде).

Гріш, що даш на рідні школи,
Не пропащий гріш ніколи.
Вернеться, зросте він згодом
В міліони між народом.

А віддасть його Вкраїні
Молоде те покоління,
Що у рідній вчилось школі
Добувати долі-волі.

НА ТАТАРСЬКІМ ШЛЯХУ.

(11)

— Не те я думав. Тільки я радив би вам вибрати інший шлях. Такий, щоби Аділя не здоганяти, а перейняти його.

— Хочби ми не ступали йому по пятах, а обходили його, то коні і запас на дорогу потрібні.

— Чи ви знаєте ті сторони, якими нам прийшлось би йти, як би ми Аділя, котрий нас сильно випередив, здоганяли? Чи ви знаєте всі труднощі, які треба би поборювати на кождім кроці? Кождий шматок землі на нашім шляху має іншого пана, іншу владу. Що пару миль треба сипати дарунками, щоби пустили далі. Скрізь попадете на своєвольників, котрі не признають ніяої влади; попадете на опришків.

— Нема ради! — сказав Ярнович. — Треба йти шляхом, який є. Ми не птахи. Крил не маємо, щоби понад ті всі перешкоди і небезпеки перелетіти.

— Коби та дорога до нашої мети була сяк-так проста! А то крутитися сюди й туди, обізди. Як впаде великий дощ і в ріці велика вода, то жди, аж вода опаде. Аж тоді йди далі. З усіми крутанинами треба би зробити яких вісімдесять миль. Поминувши всякі небезпеки, така дорога, вибачайте, вже не на ваші кости і не... на мої!

— Як не хочете йти зі мною, як зриваєте угоду, то сказала Феся, що обійдеться! На світі є ще інші Вірмени. Є й Жиди. Очаків недалеко. Ще нині буду там і знайду такого, що за гроші не буде зі своїми кістьми так панькатися, як ви з вашими!

Вірменин розсміявся і каже:

— Знайти, знайдете, та кождий, що має досвід, скаже вам те, що ви від мене вчули і що вас так розсердило... Я цілком не думаю про зірвання нашої угоди. Я тільки радив би вам іти до мети іншою, лекшою дорогою. Я радив би скористати з того, що ми вже близько моря. Кораблем усяка мандрівка багато вигідніща і скоріща, як суходолом.

— Морем ґадаєте?

— А чомуж би ні? В Очакові може точніще довідаємося, де ся орда кочує. Сядемо на корабель і поїдемо вигідно. Заїдемо до устя Берди, чи Калміуса. Як треба буде, то аж до лимана Міуса. Аж там купите коні і далі поїдемо верхом.

Ярнович не перечився, бо бачив, що рада Вірменина дуже добра. Оба поїхали до Очакова. Там вони довідалися, що небіжчик Мамбет-бей зі своєю ордою кочував у степах між Калміусом і Кринкою, де були жерела Єланчика і Груськи. Мабуть туди пішов Аділь з рештою орди. Зараз над морем між Калміусом і Міусом кочують Калмуки; Татари кочують трохи далі на північ.

Все те розказав їм козак Захар Запривода, що довгі літа жив між Татарами Мамбет-бея. Він дуже добре знав Аділя і Маберека. Вони знали його, бо він був неначе їх придворним лікарем. Знав усякі худобячі хороби і знав лікувати їх. Ся штука спасла його від лавки на ґалері, коли попав був у татарські лика. Спас дуже цінного і люблeного коня бея і за те бей позволив йому жити в орді, як свобідному Татаринови. Пізніше бей позволив йому вернутися до рідного краю. Запривода вже не знайшов там ні тата ні мами, ні брата ні сестри. Вернувся назад до орди. Тепер він з ордою не пішов, бо мав ще дещо зорудувати в Очакові і аж відси загадав орду здоганяти... морем. Так трафилося, що надїхали Ярнович з Асланґулою і вони зійшлися з Запpriводою. Очевидно змовилися, що поїдуть вкупі. Запривода зобовязався бути Ярновичеви провідником і посередником.

Гостина в Очакові принесла Ярновичеви ще одну користь. За два дни відїздили з Очакова до устя Міуса чотири вірменськії купці, щоби відтак суходолом поїхати далі в сторону північного сходу. Їх шлях ішов саме крізь кочовища тих Татар, до котрих їхав Ярнович. Хоч Ярнович квапив, Асланґула таки радив ті два дни підождати і поїхати разом з купцями. Їхати з численнішою, добре узброєною валкою, було багато безпечніше. Таксамо радив Запривода. Ярновичеви жаль було тих двох днів відволоки, та сам бачив, що йому добре радять. Згодився.

В Очакові Ярнович продав свої коні, купив дещо таке, що Запривода порадив купити на гостинці для татарських старшин, і по двох днях всі три разом з товариством купців пустилися кораблем в сторону Азовського моря.

Коли корабель причалив до устя Калміуса, Запривода пішов купувати коні. Купив аж чотири пари, бо на таку дорогу, туди й назад, треба було взяти великий запас. Сей запас навючено на пять коней. Для купців коні, воли, чотири вози й узброєні люди для охорони валки вже були готові. Все те підготовили оґенти, так, що готовий табор тільки дожидав приїзду купців і їх краму. Крам перенесено з корабля на вози і на другий день валка рушила в дорогу.

Як всі чотири купці, так і чотири конвоєнти були Вірменами. Кождий з них мав доброго мушкета, дві пістолі і кинджал. Один з купців, Еффакір, був караванбашою, себто отаманом валки. Провідником був Калмук Серені. Він добре знав сі сторони, бо його орда кочувала в сих сторонах вже яких сорок років. Серені також був узброєний від стіп до голови. Колиж до тих девять узброєних пристали ще Ярнович, Асланґула і Запривода, то разом з ними валка мала дванацять оборонців.

Валка посувалася дуже поволи, бо поволи йшли вози, запряжені волами. Ярновича се нетерпеливило і він вже хотів відстати від валки, щоби дати волю борзим коням, та Асланґула і Запривода вибили йому се з голови. Вони і всі купці сказали, що в трійку сих степів не пройдеш.

Калмук розказував, що від Дніпра прийшла і через Калміус пробралася якась невеличка татарська орда.

— Та не хто інший як Аділь з рештою орди — сказав Запривода.

Калмук також розказав, що шлях, яким купці пустилися, не дуже безпечний, бо від сходу підходять чамбули опришків Татар, що виломилися зпід влади своїх беїв. Валка, як буде пильнуватися і як не дасть себе нечайно заскочити на нічлігу, то тих злє узброєних добичників не потребує боятися.

Валка ішла вже трету днину пустим степом, не бачучи ніяких осель, ніяких людей. Частина їздців ішла перед валкою, частина за валкою. Один їздець пильнував, щоби воли не приоставали. Окремих погоничів до кождого воза не було. Калмук все їхав парусот кроків попереду, пильно роззираючися і призираючися, чи нема яких підозрілих слідів. До караванбаші Еффакіра присунувся один з купців і промовив:

— Чи не добре було би, як би ми троха припочали? Така жара скоро вялить чоловіка і худобу. Воли ледви лізуть. Люди голодні і худоба голодна. Вже була би пора зїсти щось. Аж смішно, що тропа якоїсь малої ватаги такого жаху нагнала нашому провідникови. Відколи зійшло сонце, він гонить нас і підганяє, не даючи висапатися ні нам, ні худобі. З того, що то була може справді татарська тропа, ще не виходить, щоби ми мусіли корчитися з голоду.

— Іди до Серенія і скажи йому се, — відповів Еффакір. — Поки він іде вперед, поти ми мусимо за ним ступати. Та він мабуть вже й сам роззирається за місцем на відпочинок. Тепер призирається тим кущам, що перед нами. Там буде й жерело, бо листя кущів таке буйне, зелене й свіже. Воно не таке зівяле, як ось та трава навкруги нас.

Отаман каравани помилився. Калмук зупинив коня, обернувся до валки і рукою показав, щоби валка взяла направо і великим луком ті кущі обійшла. Провідник сам пустився направо.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЛІК ПРОТИ ОТРОЄННЯ ГРИБАМИ.

Французький лікар, професор Анрі Лімусен з Клермон-Феранду, що був вісім літ шефом бактеріольоґічної лябораторії в парискім Пастеровім Інституті, винайшов сироватку, яка, як твердить, уможливлює зовсім і скоро вилічити з отроєння грибами (трійливими грибами). При своїх студіях виходив професор Лімусен з заложення, що заяцям не шкодить отруя грибами. Лікарство це робить д-р Лімусен з екстракту з заячого мізку та жолудка. Д-р Лімусен вилічив тим лікарством трох людей тяжко затроєних грибами.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

НІМЕЦЬКІ ҐЕНҐСТЕРИ.

Гітлерівці, німецькі фашисти, що називають себе націонал-соціялістами, маючи з соціялізмом ту „спільність", що ненавидять його, бенкетують уже довший час по всіх містах Німеччини. Вони мордують, калічать невинних людей, своїх „політичних противників", називаючи це патріотичною роботою. Навіть реакційний уряд Німеччини рішив покласти кінець цьому бандитизмові: політичним убивствам, погромам та грабункам.

Та ось суд засудив на кару смерти пятьох членів гітлерівського ґенґу. І щож? Посипалися протести від самого „боса" ґенґстерів, від Гітлера, посипалися протести від його прибічників та від ріжних філій ґенґу, що називається організацією націонал - соціялістів. Дійшло до того, що провідник цього ґенґу навіть нахвалюється війною йти проти уряду й виступає проти старенького президента Гінденбурга, який показав свою поштичну мудрість і якого не можна підозрівати в недостачі патріотизму.

Горе тій країні, де ґенґстери, чи то політичні, як у радянській Росії, чи кримінальні, доберуться до влади. Німеччина тепер стоїть на переломі. Тепер рішається, чи далі в ній буде панувати закон і право, чи буде панувати сваволя ґенґстерів, які всі свої кримінальні злочини будуть убирати в шати урядового розпорядження та псевдо-законности.

СТРАЙК ФАРМЕРІВ.

Страйк формерів в Америці поширюється далі. Фармери щораз у більших районах перестають підвозити харчі до міст. Фармери хочуть підняти ціни на їх вироби сільського господарства. Вони мають велику рацію.

Дійсно, такого розходження між цінами, які фармери беруть в Америці за свої продукти й вироби, й між тими цінами, які платять за них споживачі, не можна знайти в ніякій країні світа. Таке було лише хіба в радянській Росії в часі НЕП-и, коли ще держава задармо не забирала в селянства їх виробів та не гнала селянства в кріпацтво в державні маєтки, як тепер.

В Америці й у радянщині споживач платить великі гроші за продукти сільського господарства, а фармер умирає з голоду, бо йому не виплачується продавати свої вироби. Ціни нижчі від дійсної вартости. Страйк нічого не дасть позитивного в Америці, коли внаслідок його не виникне сильна фармерська організація, побудована для кооперативного збуту фармерських продуктів безпосередньо споживачеви. Тепер заробляють величезні гроші ріжні посередники між продуцентами-фармерами й споживачами. Їх треба позбутися.

Про це нема що думати в Росії, бо там посередником є сама радянська влада, а фармери є кріпаками, що працюють у її лятифундіях. В Америці ще нема й фармерам не загрожує розстріл за їх не лише організацію, але й за страйк.

ЧЕРВОНА НАГАЙКА И КУЛЯ ПРАЦЮЮТЬ.

Большевики почали „боротьбу з голодом". Вони тепер повели натиск на своїх рабів-селян. Установили за „зіпсуття державного майна" кари ріжного роду. Відродили биття селян нагайками та різками за ріжні „провини" й недбальство на шкоду держави, а за „поважні провини", як, наприклад, заховання селянами від конфіскації кількох фунтів хліба для голодних дітей, влада розстрілює людей.

Приклади подавати годі, бо їх є тьма-тьменна. Треба лише читати комуністичні газети, але не ті, що виходять у „буржуазному пеклі" поза межами радянщини, а ті, що виходять в „комуністичному раю", в бувшій Росії. Там можна вичитати багато подібних „райських" повідомлень про „революційну законність" і силу комуністичної влади карати своїх невільників.

КОМУНІСТИЧНІ ЛЯМПОЛИЗИ БЮТЬСЯ ЗА СВОЇХ БІСКУПІВ.

Хто жиє поза межами радянського „раю", той є свідком того, як комуністичні паламарчуки та ріжні лямполизи бються зо своїх „первосвящеників" та за комуністичних єгомосців. Партія комуністична вже давно розкололася на кілька фанатичних сект. В одному Ню Йорку тепер є таких сект аж пять, зі своїми комуністичними епископами, єгомосцями й, очевидно, паламарями та лямполизами.

Одні вірно служать Сталінови, другі Троцькому, треті комуністичним „сменовеховцам", четверті й пяті ріжним місцевим лідерам і т. д. „Єдина" комуністична партія тепер стала дійсно „єдиною" в своїй внутрішній боротьбі й гризотні. Між ними й „нащі" посіпаки зі „Щоденних" тримають фронт на Сталіна, бо ще „падають окрушки зі стола їх господаря".

УКРАЇНКА ЯК „MISS NEW JERSEY."

На конкурсі краси стейту Ню Джерзи, який відбувся в Олимпік Парку, в Ірвінґтон, Ню Джерзи, зістала вибраною "Miss New Jersey" Українка, Стефанія Курочка, дочка українських громадян Михайла й Катерини Курочка, з Нюарк, Н. Дж.

Панна Стефанія Курочка зістала теж вибраною на конкурсі краси міста Нюарку "Miss Newark", як теж дістала інші відзначення на ріжних конкурсах краси. На повищій фотографії представлено містера Джорджа В. Фроста, котрий передає від імени конкурсового комітету панні Стефанії пуґар зпиводу її вибору "Miss New Jersey".

Подібні фотографічні знимки поміщено в „Ди Ню Йорк Таймс" та в нюарських і інших американських газетах.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ANSONIA, CONN.

To the Editor:

Dear Sir:

I am sending a clipping from an American newspaper and I wish to say a few things about our young Ukrainian generation in Ansonia. Last Saturday afternoon our Ukrainian boys played a great game against a Russian Club Team. Although the Russian team was favored to win, our Ukrainians went out on the field and won a great game. There isn't one week without something in the American newsparers about Ukrainians. About two months ago, Mr. V. Avramenko, Ukrainian Ballet Master, came to Ansonia and organized a dancing school. About 25 members from the Ukrainian St. Peter and St. Paul Greek Catholic Church Choir joined the dancing class besides other youngsters. Not only do we have a good choir and dramatic group but now we expect to have good Ukrainian dancers, and we would be proud of that. The only things is, if we young Ukrainian would stick together, then we could do much more for our mother country, and we could show our enemies that there are still Ukrainians.

Wolcdymyr Hwozdewich,
Ansonia, Conn.

РУМУНСЬКИЙ ПОДРУЖИЙ ЯРМАРОК.

В Румунії є досі дивовижний звичай подружих ярмарків. Цього року відбувся такий ярмарок у селі Ґаіна. Всі здібні й охочі до подружа дівчата з усієї околиці пішли того дня з батьками та своякамн на гору, що знімається над сслом Ґаіно. Кожна дівчина привела теж зі собою таку штуку домашньої худоби, яку їй дадуть у віні. Отже були дівчата з конем, коровою, свинею, телятами і т. д. Ввесь час парубки, що хочуть женитися, переглядали дівчат, що стояли на показ, оглядали людський то звіриний товар, завдавали питання, критикували, а перед заходом сонця рішалися на вибір. Оригінальний той ярмарок закінчився загальним великим заручиновим бенкетом.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗИ СИТІ Й ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

уряджує

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ І ГРОМАДА УКР. ГР. КАТОЛ. ПАРОХІЇ СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.,

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1932 РОКУ

В MAYWOOD GROVE PARK,

351 FAIRVIEW AVE., (там, де що року) FAIRVIEW, N. J.

ВСТУП ДО ПАРКУ ДЛЯ ДОРОСЛИХ 50 ЦЕНТІВ, А ДЛЯ ДІТЕЙ ВСТУП БЕЗПЛАТНИЙ.

ДО ТАНЦЮ ПРИГРАВАТИМЕ ЗНАМЕНИТА ОРХЕСТРА

ПОЧАТОК ЗАБАВИ В ПАРКУ В ГОДИНІ 2-ій ПОПОЛУДНЯ.

Для вигоди шановних Громадян замовлено Джитней-босес, які будуть стояти вже в год. 1.15 коло церкви на розі Ґрін і Сосекс вул., на Ліфає на розі Джанстон Еве. і Ван Горн вул., а на Горі міста коло галі У. Дому під ч. 54 Вен Вінкл Евеню.

Джитней вирушать в годині 1.40 пополудня. 200

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА АЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЕМ КОМІТЕТУ ЗЛОЖЕНОГО ЗІ ВСІХ СЛАВЯН ШЕСТОГО ОКРУГА МІСТА АЛЕНТАВН

скликається на

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1932 РОКУ

які відбудуться

в СЛОВЕНСЬКІЙ СОКОЛОВІЙ ГАЛІ, на Ален і Рейлровд ул.

Початок зборів о годині 2-гій пополудні.

На сіх зборах не повинно бракувати ані одного Українця. Буде кілька бесідників а між ними і двох Українців а іменно пр. Д. Стецик по українськи, і п. М. Блащук по анґлійськи. 200

ДОЛЯРИ

посилаємо по значно зниженій ціні ПОСПІШНО і ТЕЛЕҐРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії та виготовляємо всі потрібні до подорожі документи.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, пашпорти та перміти.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

ХОРІ ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ.

ПОРАДЬТЕСЯ Д-РА ЗИНСА, ЯКИЙ МАЄ 25 ЛІТ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЛІЧЕННЮ ХРОНІЧНИХ НЕДУҐ МУЩИН І ЖІНОК.

Шкірні і нервові хороби, загальне ослаблення, шлункові недомагання, кишкові і проводові недомагання, легені, бронхітіс та інші загальні недуги, лічу успішно модерними й науковими методами. Мої ціни приступні, а можна також порозумітися щодо окремих умов. 112-

Х-Рейс, екзамінація крови і хемічні спроби.

Вприскування сировалки і щепленки.

(БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ)

DR. L. ZINS

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евеню і Irving Pl.

ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. ввечір; в неділі від 9. рано до 4. попол.

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

ГАЙДАМАКИ або ІЛЮСТРОВАНИЙ КОБЗАР Т. Шевченка з дуже гарними ілюстраціями, виданий артистом А. Г. Сластьоною. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі $3.50. Тепер $2.00

В полотняній оправі $4.50. Тепер 2.75

В гарній люксусовій оправі $6.00. Тепер 3.50

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, оправлений. Ціна $2.50. Тепер 1.75

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Слова. Ціна $1.50. Тепер 1.00

ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі. Ціна $8.50. Тепер 5.00

ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, звичайна оправа. Ціна $15.00. Тепер 7.50

Повищі книжки повинні знаходитися в кождій товариській біблиотеці, як також і в кождій український хаті.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УЧІТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте по анґлійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже троха розговоритися, так старайтеся добре опанувати анґлійську мову. — Понижче подаємо спис словарців і підручників, які вам поможуть в науці анґлійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Тлумач і Словар: для вивчення читати, писати і говорити по анґлійськи з поданням докладної анґлійської вимови. II. часть Новий Практичний укр. анґл. і анґл. укр. словар. Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна $2.00

В гарній полотняній оправі 2.50

ПРОВІДНИК 240 сторін, без словаря, звичайна оправа 1.00

В полотняній оправі, без словаря 1.50

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з ґраматикою, азбукою друкованою і писаною і що найважніше з виновою анґлійських слів. Величина і формат словаря 5½x2½ цалів. Оправлений в червону мягоньку імітацію шкіру, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папері, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є позабучний реджистер 1.50

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ 1.00

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ .75

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український СЛОВАРЕЦЬ .50

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

Антін Чехов.

ГОРОЖАНИ.

ПЕРША ДІЯ.
Міська Рада. Засідання.

Бурмістр (мляскає устами та помаленьки довбає собі в усі): ...З огляду на це, чи панове не схотіли би вислухати опінії начальника вогневої сторожі, Семена Василича, що є спеціялістом у цій справі? Хай він скаже своє, а ми потім розглянемо справу.

Начальник вогневої сторожі: На мою думку справа ось така... (втирає ніс пестрою хустиною). Десять тисяч, виасиґнуваних на кошти вогневої сторожі, то може й великі гроші, одначе... (втирає лисину) лише на око. Це не гроші, лише візія, атмосфера. Самособою, що й за десять тисяч можна мати вогневу сторожу, одначе яку? Людям на посміховище! Бо вважаєте панове... Найважнішою в людському житті є обсерваційна вежа й кожен учений вам це признає. А наша міська вежа, коли брати справу катеґорично, до нічого не придатна, бо замала. Високі доми (підносить руку вгору) звідусіль заслонюють вид і слава Богу, що можна доглянути небо, а що вже згадувати пожежі. Я, щоправда, стягаю кари від вогневиків, та що вони винні, що нічогісенько не бачать? Дальше справа коней та бочок... (розпинає камізольку, зітхає та говорить тім самім стилі).

Радні (одноголосно): Додати до буджету ще дві тисячки!

(Бурмістр заряджує одноминутну перерву, щоби вивели з салі кореспондента).

Начальник: То добре. Тож тепер панове кажуть, що вежу треба підвищити на два аршини... Добре. Та коли глядіти на цю справу з того становища й у цьому розумінні, як тут заінтересовані, що так скажу, справи загалу, справи держави, то я мушу зазначити, що воно потягне за собою подвійні кошти, бо підприємець матиме тут на оці власну користь, а не добро загалу. А тимчасом коли будувати власним промислом, без зайвого поспіху, то скажімо, що цегла може коштувати по пятнацять рублів тисяча штук і достава кіньми вогневої сторожі та що (піднімає очі вгору, начеб рахував напамять) та що пятьдесять двацять-аршинних стовпів по пять вершків... (рахує).

Радні (значною більшістю голосів): Віддати ремонт вежі Семенові Василечеві, а задля цього виасиґнувати на початок 1,523 рублі, копійок 44.

Начальникова жінка (сидить між публикою та перешіптується з сусідкою): Не розумію, навіщо мій Семен бере на себе стільки клопотів і журби. Чи воно розумно, з його здоровлям забиратися до роботи в над будовою? Цілісенький день нічого не робити — лише бити по пиках робітників, це не є велика приємність. Заробить на ремонті стільки що нічого, яких дурних пятьсот рублів, а здоровля зіпсує собі за тисячу. Ця ввічливість ще його до гробу зажене!

Начальник: Тож добре. Тепер говоритимемо про службовий персонал. Я, самособою, як інтересована сторона, що так скажу (вдає засоромленого) можу щонайвище звернути панам увагу, що мені... мені всеодно... Я вже немолодий, хорий, не сьогодні то завтра можу вмерти. Лікар сказав мені, що я маю в середині ствердинення та що коли не шануватиму здоровля, то мені тріснe жила та вмру без сповіди.

(Публика перешіптується): Собака хай здихає по собачому.

Начальник: Та мені на мені не залежить. Слава Богу й за це, що позволив мені пожити трохи на світі. Нічого мені не треба. Лише дивує мене це та... навіть обмежує... (робить рукою знак безнадійности). Служити так за саму лише платню, чесно, без закиду... ні в день ні в ночі не жаліти здоровля та... не знати навіщо те все? Навіщо я мучуся? Задля чого? Не згадую тут себе спеціяльно, лише так загалом... Інший давноб уже кинув усе до чорта, при такій винагороді. Пяниця спокуситься хіба на це становище, одначе чоловік дільний, солідний, скорше вмер би з голоду ніж мав би згодитися за таку платню на вічні клопоти з кіньми, з вогневиками (здвигає плечима). Яка ціль? Колиб чужинці довідалися, як у нас діється, то певно гарно змалювалиб нас у всіх закордонних часописах. У західній Европі, наприклад, скажімо в Парижі, що вулиця то вогнева вежа, а начальники дістають що року запомоги в сумі річної платні. Так, то розумію.

Радні: Видати Семенові Василичеві в характері одноразової ґратифікації за багатолітню працю двісті рублів.

Начальникова жінка (перешіптується з сусідкою): А то добре, що видушив собі... Мудра голова, саме кілька днів тому були ми в отця протопопа, де програли сто рублів. Яка шкода! (позіхає). Ах, яка шкода! Пора вже хіба йти додому на чай.

ДРУГА ДІЯ.
Діється під вежею сторожа.

Сторож із вежі (кричить на діл): Бережись! На тартаку горить! Дзвони на тривогу!

Сторож на долині: Ти щойно тепер побачив? Вже буде добрі пів години, як люди біжать, а ти тепер запримітив, йолупе один? (призадумавшись) Бо з дурня то ніде нема ніякої користи. Всеодно, чи на горі, чи на долі. (Дзвонить на тривогу).

(За пять хвилин у вікні своєї хати, напроти вежі, показується начальник вогневої сторожі, в нічному біллі, заспаний).

Начальник: Денисе, де горить?

Вогневик на долі (випростовується та салютує): На тартаку, прошу пана!

Начальник (киває головою): Кара божа! Посуха, вітер віє... (махає рукою). Сохрань Боже! Це справжня жура з тими випадками! (гладиться рукою по лиці). Денисе, треба буде... Скажи но їм, хай запрягають коні та їдуть наперед, а я за хвилину... потім приїду... Треба трохи зодягнутися, загорнутися...

Сторож на долі: Коли нема кому їхати, прошу пана! Всі порозходилися, один Андрій лишився дома.

Начальник (із жахом): А деж ті драби поділися?

Сторож на долі: Макар пішов віднести чоботи до дяконa. Михайла пан самі післали з вівсом... Юрко відвіз за ріку тещу дозорця, Микита — пяний.

Начальник. А Олекса?

Сторож на долі: Олекса пішов ловити раки, бо пан ще передтим казали наловити для гостей на завтра.

Начальник (зґрідливо похитує головою): І роби тут що, з такими людьми! Дурнота, темнота, пянство. Колиб це побачили чужинці, то нас змалювалиб в закордонних газетах! Там, скажімо в Парижі, вогнева сторожа всенький день уважає вулицями, тратує людей, чи є пожежа чи нема. А тут горить на тартаку, небезпека, а ті ґільтаї порозлазилися, попропадали, начеб їх, чорти позабирали! О, далеко нам ще до Европи! (відвертається лицем до кімнати, любо): Марійко, приготов мені одностріій.

ЗІ СПОРТУ.

ANSONIA, CONN.

Brenia Plays Merriwell With Homer in the 15th.

Fans who witnessed the game between the Ukrainian choir and the R club at Pioneer field Saturday thought of the famous Frank Merriwell when Stevle Brenia of the Ukrainians stepped to bat in the fifteenth inning to slam out a home run and win for his team by a 3-2 score. Gluse twirled for the choir and allowed nine hits, while Washenko, R club hurler, allowed only five bingles. Both twirlers lasted the full 15 innings.

The game went scoreless until the seventh, when the Ukes scored a run and in the ninth the R club tallied to tie the score. In the 14th inning it looked like victory for the choir when they scored one run, but the R club tallied in its half of the same frame to tie thing up again.

It was in the fifteenth inning that Steve Brenia stepped to the plate and slammed out a home run of which the famous Casey would have been envious.

The score by innings:

Ukrainians
0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 1 1—3
R club
0 0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 1 0—2

R CLUB:

	ab	r	bh	po	a	e
P. Wasilkowich, 3b	7	0	1	1	2	0
J. Moroz, 2b	7	0	0	1	3	0
N. Waniga, 1b	7	0	1	12	0	0
Washenko, p	6	1	1	3	3	0
Zavednak, ss	6	1	11	5	3	0
Gracon, lf	6	0	1	3	1	0
J. Waniga, c	6	0	1	16	0	1
M. Moroz, rf	6	0	0	1	0	0
C. Wasilkowich, of	5	0	11	3	0	0
	56	2	9	45	12	1

UKRAINIAN:

	ab	r	bh	po	a	e
S. Sokal, c	5	1	0	15	2	0
Dripchak, 2b	6	0	1	4	6	2
Criss 3b	6	0	1	4	6	2
J. Kopchik, of	5	1	0	7	0	0
S. Brenia, ss	6	1	2	6	1	0
J. Gluse, p	6	0	1	1	0	0
P. Hylwa, 1b	6	0	0	7	0	0
Kogut, rf	4	0	1	2	0	0
Circoth, lf	5	0	0	1	0	0
Morosko, rf	2	0	0	1	0	0
	51	3	5	45	12	2

Two base hits, Gracon, Criss, Washenko, Weniga. Three base hits, Washenko. Home run, Steve Brenia. Stolen bases, Ukrainians 6, R. club 4. Left on bases, Ukrainians 2, R club 8. Base on balls off Gluse 3, off Washenko 4. Struck out by Gluse 12, by Washenko 15. Hits off Gluse, 9 in 15 innings; off Washenko 5 in 15 innings. Winning pitcher, Gluse; losing pitcher, Washenko. Umpires, Balkunas and Prydan. Time of game, 3 hours, 5 minutes.

(The Evening Sentinel, Monday, August 22, 1932).

Малий Івась уперше побачив маленького Ніґра й питається матері:

— Мамо, він по кім носить таку жалобу?

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА".

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Минулої неділі коло 5-тої години пополудні автор цих рядків з І. Кібалом, „Івасиком", завідателем книгарні в Сурмі, оставили самого Задорецького в склепі й поїхали оглядати найвищий будинок на світі. Вступ на вежу один доляр; такше не хотіли дати перепустки, і мусіли заплатити. Виїхали віндою на 86 поверх і вилізли, там, де міститься обсерваторська плятформа для гостей. Є лавка зі всіми „памятками", і ресторан і бара. Та нас цікавив вид. Людей на плятформі поверх 2 сотки. Здається всі зпоза Ню Йорку. Балакають ріжними мовами. Певно туристи. Радіо-спікери на всіх 4-рох рогах. Скоро трубка через спікери затрубіла спеціяльний сигнал і дався чути голос: „Лейдіс енд джентлемен! Прошу всіх перейти на північну сторону плятформи. Бачите, ця ріка, що здається таки зараз під ногами, це Годсон, а трошки дальше видно ріку Гекенсак. На ліво бачите місто Бейон, трошки ближче Джерзи Сити і Гобокен, позаду Нюарк і т. д. Тепер, каже, перейдім на східну сторону: там бачите Весчестер, Йонкерс і т. д. Недалеко видно маленьку зелену прогалину; це Сектрал Парк, що тягнеться від 59 до 110 улиці й занимає 879 акрів землі в самім серці Ню Йорку. На правім боці бачите велику вежу, це Риц Тавер, на 41 поверхів, пару літ тому найвища вежа в тій частині Менгетена. Тепер перейдім на полудне. Бачите „Іст Рівер", а ті цяпки там — це судна, що вивозять сміття з Ню Йорку на море. Позаду бачите Асторію, Флошінг, Бейсайд і цілий Лонг Айленд так, гейби одно місто. Тепер підім на західну частину плятформи. Звідси побачите місце, де опинюються всі гроші цілого світа, — Вол Стріт. Бачите там першу ніби вежу, це Менгетен Компані, на 70 поверхів. Друга, Віллям, Гановер, на 66 поверхів; трохи збоку це Еквітебл Трост Ко., будинок на 42 поверхи, коштує лише 31 міліонів. А там між іншими вежами, трохи почорніла, це „Вулворт", 5 літ тому найвищий будинок ка світі, а тепер вже забутий. Так як неодин герой".

„А що, кажу до Івасика, варта доляра дивитися звідси" Так, каже, але що там на горі ще є?' Пішли ми шукати і знайшли ще одну вінду (елеветер), котра задурно вивезла нас ще 18 поверхів вище. Там де вже цепеліни причіплюють. „Ех, будинок! — каже Івасик. — А скільки він коштує?' Я подивився до книжки і кажу: 52 міліони долярів. Пятьдесять два міліони долярів? За ті гроші я Україну відвоював би від Москалів і Поляків".

За десять мінут ми вже були кадолині і дивилися на те чудо здолини. Людей, що заглядають з 86 поверха надолину, зовсім не видно. Ніби все пусте, а в будинку міститься 20 тисяч осіб. Так зайшли з дискусією, чи оплатиться той будинок, аж на площу Публичної Бібліотеки на 42 улиці.

Там знову щось нового. Люди йдуть і ми пішли. Вступ 25 центів. Но городі Бібліотеки ковозбудований дім — оригінальна копія будинку, в котрім 250 літ тому мешкав Юрій Вашингтон. Всередині вистава ріжних уніформів, карабінів, шабель і канонів з того часу. А навіть оригінальні листи Вашингтона до ріжних його командантів про положення, пляни і т. д. В однім листі читаємо: „Філядельфію забрало англійське військо, під Трентоном наше військо відбите. Майже всюди маємо невдачі. Нам треба конче виграти одну головку битву, щоб поправити настрій нашого війська". „От чому Вашингтон виграв, гадаю: бо ніколи не упадав на дусі".

На тій виставі можна також побачити всі воєнні прилади з теперішнього часу. Теперішні жовніри дуже гарно пояснюють усе і показують, як усім оперується. Івасик так тим ремеслом заохотився, що я ледви його стримав, щоб не вступив до американської армії. А то стратив би доброго книгопродавця. — М. С.

Огол.

Батько та син.

— Юрку, як можеш так нічого не робити?! Для мене праця то справжни розкіш!

— Для мене також! Одначе тато самі говорили, що розкоші треба якнайменше вживати.

ОРГАНІЗУЮТЬ УКРАЇНСЬКУ КАПЕЛЮ ОЛ. КОШИЦЯ.

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине,
От де, люди, наша слава,
Слава України!

Т. ШЕВЧЕНКО.

До Українських громадян!

Український нарід має непереможну зброю, що відзброює навіть його ворогів — свою пісню... Збозуміла це молода українська держава, висилаючи в 1919 р. за кордоном „Українську Республіканську капелю" під орудою ґеніяльного її диригента — О. А. Кошиця. Для пропаґанди української національної справи У. Р. К. зробила мабуть більше ніж усі диплььоматичні місії та бюра преси разом узяті. Чудово це висловив один флямандський критик, порівнявши світове турне У. Р. К. з хрестоносним походом. „Немає промов; не роздають брошурок і мап, писав він — тільки співають. І чого ніколи не зроблять ні брошурки, ні мапи, ні промови, бо книжок не читають і промов таксамо не слухають, можуть зробити ці пісні. Сотні й сотні були захоплені цими піснями. „Коли всі Українці так співають як члени цього хору, тоді цей нарід вартий більше ніж своєї волі".

Це дійсно так! Своєю піснею, своїми колядками, щедрівками та могутніми кантами, в ґеніяльно мистецькому виконанню У. Р. К. — здобула Україна на порозі своєї державної самостійности широкі симпатії зах. Европи, а відтак обох Америк.

Українському народові не пощастило однак довершити свою визвольну боротьбу повною національною перемогою. Замовкла також за кордоном його пісня. Розпалася славетна капеля. Розійшлися по світу її співаки, ці герольди української національної волі...

Річ зрозуміла, що у ці часи українського лихоліття виринув проєкт відновлення У. Р. К. та використання української пісні як засобу пропаґанди, котра має нагадати культурному світові, що український нарід живе, не помер і не хоче вмерти, певний, що знайде зрозуміння і симпатії для своїх визвольних прямовань скрізь, де визнають ще правду, люблять красу та шанують свободу. Відгукнувся та дав свою згоду ще раз пройти по світу „хрестоносним походом„ української пісні великий її майстер та інтерпрет - О. Кошиць. Відгукнулися також Чехи, які виявили за останні роки стільки приятельського зрозуміння для української культури, уможливлюючи її плекання під захистом Чехословацької держави та народу.

Та оце саме заклалось у Празі „Товариства прихильників української пісні" з метою відновити славну У. Р. К. під орудою О. Кошиця. На чолі його стоїть відомий чеський композитор і голова Чеськословацької Академії Наук та Мистецтва, проф. Д-р Й. Б. Ферстер. В складі його фундаторів є знавець української пісні та автор нарису про У. Р. К., визначний чеський музикольоґ — проф. Карл. Універ., д-р Зд. Неєдлий, далі проф. чеської державної консерваторії, міністерський радник д-р Й. Бранберґер, проф. державної чеської консерваторії Яр. Кржічка, радник маґістрату головного міста Праги інж. О. Шоурек...

Звичайно, справа, про яку тут мова, має також свій сутопрактичний, себто матеріяльний бік. Орґанізація нової української капелі вимагає попередніх коштів, — відтак її перебер імпресарій, що влаштує подорож цього хору зпочатку по Европі, а потім по Америці, де між іншим проєктується його виступ у 1933 р. в Шикаґо на міжнароднім співацькім фестивалі, що входить у програму шикаґовської світової вистави.

Ці орґанізаційні кошти кругло обраховані на 3,500 долярів. Товариство ставить своєю цілю ці кошти здобути! Через це фундатори „Т. П. У. П."звертаються отсим закликом до всього українського й чеського загалу з проханням відгукнутися на нього та внести вкладку на орґанізаційний фонд цієї установи! Звертаємося до всіх: заможних і вбогих, меценатів і установ, окремих діячів та колектив, певні, що кожен по змозі причиниться до зреалізування цього фонду, від якого залежатиме повстання нової української капелі. Закликаємо записуватися в члени нашого Товариства. Віримо, що кожен свідомий Українець відгукнеться чинно на цей заклик. Хай кожен дасть, що може: один більше, другий менше, але всі! Так непомітно майже складеться потрібний орґанізаційний фонд. Аджеж таким чином і з таких масових вкладок Чехи здобували свій гарний та монументальний „Національний театр". Українці хай таким чином зорганізують свій національний хор для пропаґанди рідної справи. „Не може бути кращої й досконаліщої пропоґанди на те — писав славетний французький історик та приятель України, проф. Ш. Сеньобо під враженням паризького концерту У. Р. К. в листі до О. Кошиця — щоб дати світові пізнати українську націю. Вам заперечують існування Вашої нації, але Ваші співаки доказують світові, що ця нація має незрівняно могутню і музикальну душу". Хай отже знову залунає по цілому світу українська пісня, в якій втілена душа народу! Хай кожен приложе руку до повстання Української Капелі О. Кошиця. Хай українська пісня поширює серед народів „Славу України" та своєю красою промощує шлях до визволення українського народу!

За управу „Товариства П. У. П."

Б. Самойлович в. р.
т. ч. Секретар.

Інж. А. Галька в. р.
т. ч. заступник голови.

Д-р Й. Б. Ферстер в. р.
т. ч. голова.

Вигідна дорога
:—:—: ДО :—:—:
СТАРОГО КРАЮ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

Кораблем СКАНДИНАВСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІНІЇ, знаної з чистих приміщень, знаменитої поживи і чесної обслуги, до Копенгаґен, а звідтам без проволоки і без всяких ревізій з тої пристані новим кораблем ВПРОСТ ДО ДАНЦІҐУ.

Слідуючі виїзди з Ню Йорку

S. S. "UNITED STATES"
3. ВЕРЕСНЯ.

S. S. "FREDERIK VIII"
17. ВЕРЕСНЯ.

УПОВАЖНЕНІ МІСЦЕВІ АГЕНТИ

SCANDINAVIAN AMERICAN LINE

ПОЛАГОДЯТЬ ВАМ ВСЕ ВІДПОВІДНО.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ В БЕСАРАБІЇ.

В бесарабськім селі Скулані скоїлася жахлива родинна трагедія. Один селянин вибрався з жінкою на весілля, а дома лишили троє дітей: 13-літню донечку та двох синів, 12 і 15-літнього. Між братами прийшло при забаві до суперечки, в якій старший убив молодшого молотком. Сестра, як побачила трупа, збожеволіла. Коли ж батьки вернулися та застали неживого сина, мати з розпуки відібрала собі життя. Старшого хлопця, який тимчасом утік, пізніше витягнули зі ставу під селом.

ПЕКАРСЬКА ВИСТАВА.

В Італії уладили пекарську виставу. Виставили пекарські машини, помічні прилади та пекарські вироби, печиво та хліб, які печуть у ріжних країнах світа.

НЕМА ҐУЗИКІВ.

Виглядає на анекдоту вістка, що в країні „ґіґантських фабрик" і „кольосів-крамниць", себто у Большевії годі купити звичайнісенький ґузик, нитки, спинку, а дуже часто й ґолку. Все це предмети в СРСР. дуже коштовні, за якими треба стояти в черзі, а щоби їх дістати, треба мати протекцію. Чекати приходиться на ті річи тижні, ба й місяці. „Вечерная Москва" пояснює, чому то так: „На думку працівників промислових кооперацій шпильки, голки й ґузики то дрібнички, про які не треба старатися. В робітних попросту їх не виробляють. Трактори треба, не шпильок і ґузиків. Тому то робітник, який виробляє трактори, не може надягнути штанів, коли йому від них відірвався останній ґузик, а нових собі купити не може, бо штани це „дефіцийний товар".

— Мій чоловік уже не жиє від 20 літ. Помер наглою смертю після шлюбу.

— О, то він недовго мучився!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ на стало до помочи в ґросерни, женщини в середнім віку, або як спільника. Писати до:

S. STOKLOS
General Delivery
DETROIT, MICH.

НА ПРОДАЖ

гарний і дуже добре вибудуваний дім, 32x42 фути, зі всіми найліпшими уліпшеннями, ґарадж на дві кари, водопровід в городі, земля 100x450 фітів, засаджена огородовиною і ріжродними цвітами, які продається на ринку, також надається на годівлю курей, качок, кріликів і голубів. Ґарвуд є індустріяльне місточко, 5 мінут ходу до центра міста і легка комунікація до великих міст. Продається за дуже умірковану ціну з причини недуги. Також є на продаж 5. фамілійний дім котрий можна побачити. Голоситися до:

J. LUCHKA,
540 — 4th Ave., Garwood, N. J.

ДОБРА НАГОДА.
ФАРМА І ҐАЗОЛІНОВА СТАЦІЯ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ.

ФАРМА 40 АКРІВ землі, сад і ліс, добрий дім і другі будинки. Фарма при місті, надається на огородовину. Ціна $4000, готівки після умови.

ҐАЗОЛІНОВА СТАЦІЯ з 3-ма помпами, штор і дім. 10 акрів землі з лісом. Ціна $4000, готівки після умови. Голоситися до: S. PALAMAR, 409 E. 6-th St., New York, N. Y. Tel. ORchard 4-2764 199-200

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
рir 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи
1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

АКУШЕРКА И ДОКТОР
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SMALL—SHMULENSON,
43-06—46th Street, Apt. 1-D,
(cor. 43 Ave.), Sunnyside, L.I., N.Y.
Tel.: Stillwell 4-5151.

ШИФКАРТИ
ДО КРАЮ
і з поворотом на всі прогульки і на всі лінії, по найнижчій компанічній ціні.
ДАРОМ
ПАШПОРТИ І ВІЗА
стараємося самі без жадного клопоту для виїжджаючого.
ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ
найдешевша і найскорша.
СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ
полагоджуємо найпевніше і найскорше.
ДАТУ ПРИЇЗДУ І НАЗВУ КОРАБЛЯ
вишукуємо в короткім часі.
ПЕРМІТИ
помагаємо виробити з Вашинґтону.
Пишіть і голосіться до найстаршого українського бюра:
KUNASHEVSKY
TRAVEL AGENCY
179 E. 3rd STREET, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
3 BELMONT AVENUE,
ROOM 302,
NEWARK, N. J.
Telephone: MARKET 2-7622

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглядданнєм обстрактів виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи.
ЧЛЕН БУ ШІКАГО

HERMAN TURKEL
АДВОКАТ
51 CHAMBER STREET,
NEW YORK, N. Y.
Говорю по українськи.

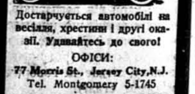
Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-5625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

СЕНЬКО І БОДНАР
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
НА НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЮ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І ДЕШЕВА.
Ми ховаємо на всіх цвинтарях.
112 E. 7 ST., NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORCHARD 4-7780.
137 N. 7 ST., BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERGREEN 6-2113.

ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
З ДОВГОЛІТНОЮ
ПРАКТИКОЮ
СТ. ЄВУСЯК І СИНИ
можуть бути вам у великій прислузі в часі, коли поміч і порада найпотрібніші. Таку обслугу ми предкладаємо Вам. Щодо цін, то вже самі рішаєте.

Достарчується автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 5-1745
84 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Tel. Bayonne 3-0540

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(36)

Малпі не подобалися ті жінки, що зявлялися перед нею. Вона кричала: „Де вона! Де та, що була тут раніше! Де вона!" Всі мовчали й не знали, що робити зі страху. Нарешті молода жінка зявилася на площі. Малпа підбігла до неї й схопила її за руку. „Отсе вона! Вона піде зі мною!" Почувся страшний крик розпуки тієї, котру малпа вибрала в жертву. Плакали та стогнали й інші жінки. Та тут сталося щось несподіване й всі завмерли зі страху.

Пронизуючи повітря, стрілою пролетіла списа повз чорних і з розмаху втопилася в грудях малпи. Дико закричала великан-малпа й повалилася на землю. Списа влучила її в само серце. Кров дзюрчала, витікаючи з рани. Все затихло зі страху й несподіванки. Чути вже було передсмертні хрипи конаючої малпи. За короткий час малпа скорчилася, здригнулася востаннє й стала трупом. Все довкола було сковане страхом. Чорні люди боялися поворухнутись.

Ще більше охопив їх страх і здивування, коли вони побачили перед собою білу людину, що зістрибнула з дерева. „Я Тарзан з малп. Я є ваш приятель" — почули дикуни слова в тій самій мові, якою говорила до них малпа. „Схиліть додолу ваші списи. Хто була ця малпа, що хотіла забрати від вас отсю молодицю? Хто це був, що ви боялися піднести ваші списи проти нього?" — питався Тарзан. „Це був один з великих Болґанів. Це був вибранець Нуми, їх імператора" — сказав ватажок.

Перший страх пройшов. Серед дикунів почався лемент і ґалас. Ватажок далі говорив: „Коли Нума довідається, що його післанець убитий у нашім селищі, то всі ми будемо вбиті". „Хто це такий Нума?" —запитав Тарзан, бо він знав, що у мові малп Болґані Нума значить лев і більш нічого. „Нума є король серед королів, який жиє під золотими дахами", відповів ватажок. Тут Тарзан побачив, що інші дикуни про щось змовлялися й почали наступати на нього зі всіх сторін.